

L'HOSPITAL DE
SANT JOAN DE
LES ABADESSES

900 ANYS AL SERVEI DE LA VILA
FESTA MAJOR 2001

SALUTACIÓ

Benvolgut/da vilatà/na,

L'any passat, en confeccionar el pròleg del monogràfic de la festa major, algú em va comentar que no s'havia de somiar tant. Aquest somni, que

l'identifico amb el mot il·lusió, no s'ha de perdre mai i, per tant, sempre s'ha de somiar estant despert. M'esperona veure com alguns d'aquells somnis entre tots plegats els anem aconseguint i d'altres s'estan gestant.

Un d'aquells somnis de l'any passat era: « (...) *La nostra comunitat protegiria els més desvalguts i tindria recursos i voluntat perquè la gent gran envellís d'una forma tranquil·la i al seu entorn de tota la vida*». Crec que aquest és un objectiu lloable per la nostra població i que s'hi està treballant d'una forma molt important. El tantes vegades esmentat Estat del Benestar ha de ser, sense cap mena de dubte, que la gent en les diferents fases de la seva vida pugui ser feliç, entenent que el seu entorn pugui participar d'aquesta felicitat. Per tant, enguany no és una casualitat que el monogràfic de la festa major vagi adreçat a aquesta nova manera d'entendre una fase més de la nostra vida: la vellesa. Sant Joan de les Abadesses, tal com demostren els redactors d'aquest monogràfic, ha tingut la sort de tenir un equipament que no ens hem hagut d'inventar i que durant molts anys, centenars d'anys, s'ha dedicat a atendre el col·lectiu de la gent gran, que coincideix moltes vegades amb gent desvalguda. Com esmentava aquest servei ha estat —encara falta molt per fer— redireccionat amb noves prioritats. L'atenció a la gent gran ha de ser a tot Europa un dels àmbits que creï més llocs de treball en els propers anys. El posicionament del nostre ajuntament em sembla que és clar: aconseguir que aquesta fase de la vida per a la gent gran de Sant Joan tingui una qualitat que es pugui comparar i millorar a qualsevol lloc del nostre país, i posicionar la nostra població com un lloc estratègic en aquest àmbit i en aquesta generació d'ocupació. En conseqüència, al davant tenim nous reptes amb nous equipaments, nous serveis i noves persones. Els ho dic sense embuts: és un tema que m'hi fa somiar molt.

Vull agrair a l'equip que ha recollit i confeccionat aquest monogràfic el treball que comprovareu que han fet.

I naturalment també, el meu desig que totes les santjoanines i santjoanins, així com totes les persones que estimen o visitaran Sant Joan de les Abadesses, puguem passar una cívica i divertida festa major.

Carles Bassaganya i Serra
Alcalde de la Baronal Vila de
Sant Joan de les Abadesses

Tots els santjoanins i santjoanines sabem que el nostre poble té un hospital, però pocs coneixen la seva llarga història, de ni més ni menys 900 anys.

Ens hem de remuntar a principis del segle XII. En aquella època i després d'un llarg període de lluites, la comunitat agustiniana —expulsada anteriorment pels benedictins marsellesos— recupera el govern del monestir.

Comencen els anys d'esplendor de Sant Joan de les Abadesses. La construcció del Pont Vell, del Palau de l'Abadia o la consagració de l'església són només exemples que Sant Joan es convertia en una autèntica vila. I com a tal també crea el seu Hospital.

De fet, durant el segle XII sorgeixen arreu d'Europa els primers edificis destinats exclusivament a la cura i vetlla de malalts i pobres. Per no ser menys, a Sant Joan passa el mateix. I evidentment lligat al monestir, centre de la vida religiosa, però també econòmica i política. Tenim constància que Sant Joan tenia hospital ja almenys des de 1199. Ens ho demostra l'escriptura d'una donació feta per Joan Riera de tots els drets que posseïa sobre els horts de Planrodón a favor de l'hospital d'aquesta vila.

Per evitar l'entrada de malalties a la vila, l'hospital estava situat fora de les muralles. Probablement l'edifici tenia un portal enllosat, tal i com veiem en aquesta possible reproducció

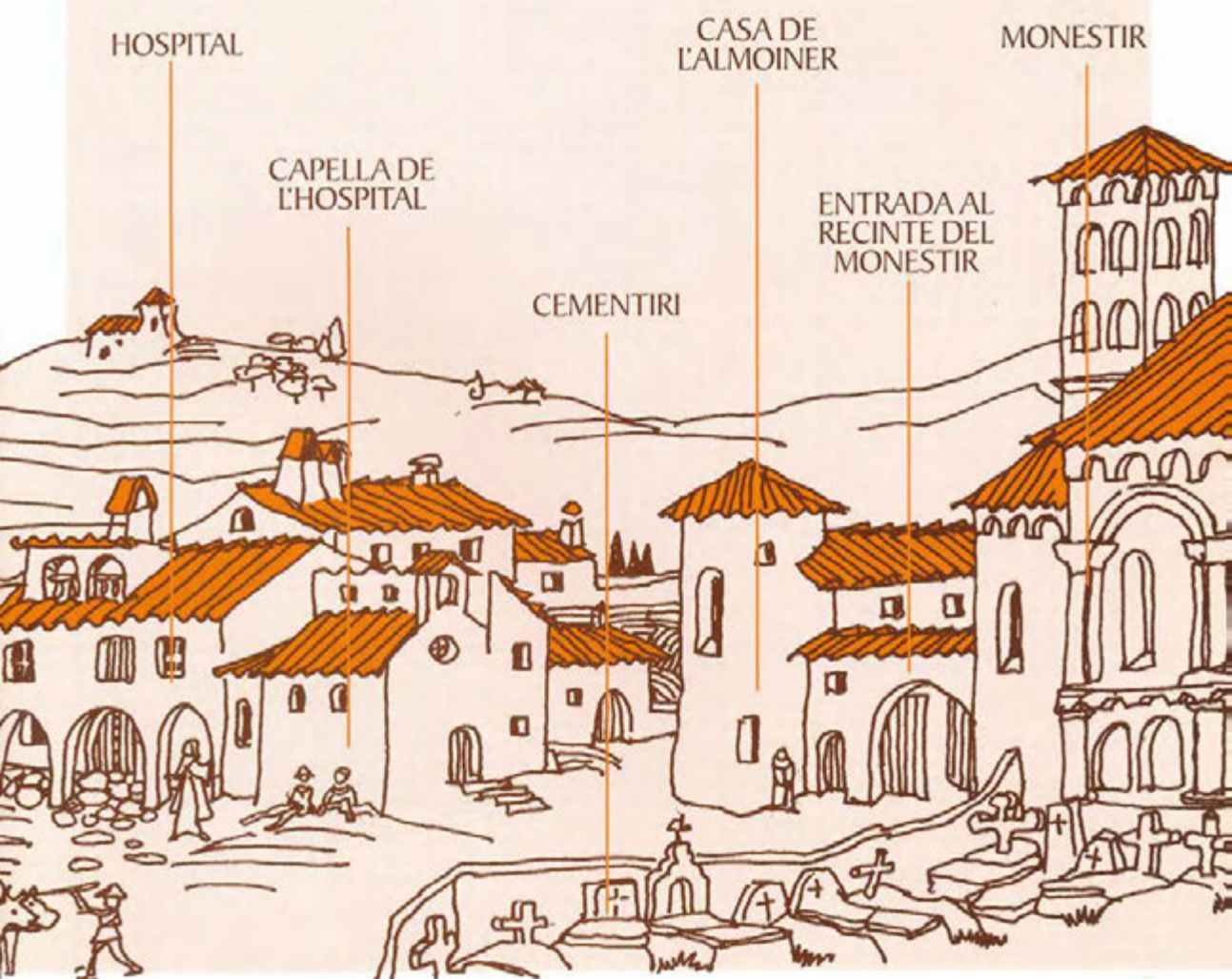
L'Hospital va néixer a l'edifici on ara hi ha l'Escola Abadessa Emma i ocupà aquest espai fins el juny de 1937. Encara avui molta gent gran coneix l'immoble com a l'Hospital

ON ERA L'HOSPITAL

Curar i acollir, però l'hospital també havia d'evitar que els transeünts que s'hi hostatjaven introduïssin malalties a la població de Sant Joan. Per això, i com era habitual, l'edifici estava ubicat fora del recinte monàstic, a l'exterior de les mura-

lles. Concretament davant el cementiri i a prop d'una de les entrades a la vila. Es trobava on ara hi ha el convent de les germanes carmelites —Escola Abadessa Emma—. No en va, encara molts avis i àvies en diuen l'Hospital. A més, com a institució filla del monestir havia de tenir la seva pròpia capella. En aquest cas era la dedicada a St. Vicens, de la qual pràcticament no queda cap vestigi.

L'HOSPITAL DE POBRES

Exactament així era com es deia l'Hospital en aquell temps. Per una senzilla raó, perquè la seva funció era atendre els malalts pobres de la vila, aquells que no es podien valer per ells mateixos o no tenien recur-

sos per subsistir, a més d'alguns vianants o transeünts que eren atesos gratuïtament. L'Hospital de Pobres no estava fet per a la gent amb recursos, aquests es curaven (o acabaven de morir) a casa. De fet, la mateixa etimologia de la paraula hospital és *hospes*, que significa hoste. És a dir, hostatjar o acollir. En aquest sentit, l'hospital acollia per caritat o rebia hostes pobres.

Paral·lelament a l'hospital, Sant Joan comptava amb una infermeria i una albergueria. La primera, edificada també al segle XII però a l'interior del recinte monàstic i igualment amb una capella pròpia, en aquest cas la de Sant Miquel, coneguda com Sant Miquel de la Infermeria, de la qual encara es conserven les restes. La infermeria, a diferència de l'hospital, era exclusiva per al servei dels religiosos que no podien assistir al culte de la comunitat per malaltia o vellesa. L'albergueria, en canvi, es limitava a aixoplugar passavolants i pobres. No se sap exactament la relació que tenia amb l'hospital.

El monestir també va crear una infermeria, però d'ús exclusiu per als membres de la comunitat religiosa. La seva capella era la de Sant Miquel de la Infermeria

CENSALS, DEIXES I ALMOINES

Les possessions de l'hospital i les rendes que aquestes generaven n'eren la seva principal font d'ingressos. Parlem dels llevadors de censals. L'abat del monestir i particulars engreixaven les propietats de l'hospital que després aquest cedia a tercers a canvi de rendes (com un lloguer actual).

A banda dels donatius, l'hospital podia rebre deixes, que eren do-

nacions singulars (com en Joan Riera en la donació del 1199) d'un o més drets o

Censal de 15 de maig de 1769 : Censal venut i originalment creat per Joan de Manresa i Moncrop a la vila de Riudarenes del Bisbat i Corregiment de Girona i Geltrudis de Manresa i de Asprer Conjugues a favor de l'hospital de pobres de la vila de Sant Joan de les Abadesses ab promesa de millorar dins quatre anys :

De preu..... 1000 lliures

Y pencio..... 30 lliures

Pagadora tos els anys al 15 de maig.

Notari Josep Isalguer.

Venda i original creació de censal feta y firmada per Joan Colomer i Serra. Pagès, hereu y propietari del Mas Serradell de la Parròquia de Sant Joan i Sant Pau las Abadessas, Bisbat de Vich, a favor dels administradors que vuy son y per temps seran del Hospital de la Vila de Sant Joan

Preu..... 480 lliures i 14 sous

Pencio..... 14 lliures 86 sous 4 diners

Notari Josep Oraller. 22-2-1819

coses ordenades en disposició testamentària. L'abat i el seu convent donen també un tant a l'hospital d'allò recollit diumenges, festes i missals. L'hospital, en canvi, i en ser de la senyoria de l'abat, havia de donar a la Sacristia dos sous de censos cada any per la festa de Nadal. El monestir, per la seva part, hi destinava un dels seus clergues, possiblement el mateix canonge que es cuidava dels malalts.

L'Hospital de Pobres era això, un hospital. Ara bé, no hem de caure en anacronismes ja que el sentit de la paraula era completament diferent del que coneixem ara. Llavors, l'hospital i la medicina de l'època poc podien fer per curar els malalts, tot acabava amb remeis casolans molt rudimentaris i el pas del temps. Per tant, l'hospital d'aquell temps l'hem d'entendre com un edifici on, més que curar, cuidaven.

La primera constància de l'existència de personal sanitari a St. Joan la trobem el 1570, quan es documenta la presència d'una comadrona anomenada Madona Vaguera. Més tard, el 1584, realitzava la mateixa funció la Sra. Roseta. El 1613 apareix la figura de l'hospitaler que ocupa en Rafel Coma i que podria venir a ser la

Contracte N.º 3.
 Qui als 27 de Junij 1745 M. de B. B. B. ab. de Muller
 i fill de Comendat. a l'origen i habitant en lo Hospital
 de Pobres Comendat. del Monest. de Sant Joan de Vilatorrada de dit. Hospital. 10 e. de
 C.º de Corriol y Regidor. de les N.ºs. de Sant Joan de Vilatorrada
 y de San. Sabida Gallart. Com. Com. de un pagar de c.º de h.º
 mal. y un ab. lo C.º de Corriol. y Com. de Corriol. Regidor de com.
 y elegit per administrador del dit. Hospital han come dat ab
 y pactes següents.
 1.º Dit. C.º de B. B. B. ab. de Muller se obligar a servir y gobernar
 nat. los malalts que en el Hospital de Pobres de dit.
 Hospital menys del gaste de l'hoste y de l'hoste la Roba a l'oposició
 del Hospital.
 2.º Dit. C.º de B. B. B. ab. de Muller se obliga a donar la gloria
 total. de los malalts y un pag. per los malalts y de los que
 acceptava la Hospitaler ab. lo B. B. B. en lo Hospital. de
 que lo Hospitaler y lo que acceptava per vita los d'umany
 servira per los malalts.
 3.º Se dona al dit. Hospitaler los 2.ºs. que se goia ab.
 l'abba de la Carissima y tambe lo dret de l'Obi se
 pren en la gloria ab. lo obligacio de donar l'origen ab. un
 l'altre y dret del Hospital. y si accio es lo gaste del Obi per
 al l'altre m.º del dret de la gloria de go. l'altre lo Hospital.
 4.º Se dona al dit. Hospitaler la habitacio de la Casa per ell
 y loy de los heredes de dit. Hospital. ab. lo un any y
 los fruits se cultiven en ditos heredes la galla afa de l'origen per
 lo Hospital y loy los fruits de lo Hospital.
 5.º Esta Comunitat que sempre y quant. Vuller. dit. Hospitaler de
 de servir dit. Hospital. obe los administradors Vuller. dit.
 Hospitaler se afa de donar temps lo un al altre dret any y
 temps. Menos Vuller. de los que Vuller. dret malalts que
 dit. Hospitaler. no y gany. de dret.

El 1745 trobem un contracte entre els administradors de l'hospital i un veí que exercirà d'hospitaler. El lligam s'estén a la seva dona i fills.

Font: AHMSJ

persona que dirigia l'hospital. El 1616 també hi trobem, amb la mateixa funció, en Bernat Ruiat, i en Pere Moliner el 1623. Però, no és fins el 1745 que ens arriba el primer contracte que es conserva entre administradors de l'hospital i un vilatà anomenat Isidro Bovi, que exercirà d'hospitaler.

Al segle XVII ja sabem que la nostra vila comptava amb almenys un metge, concretament el 1609 apareix un tal Pere Sardá. Un any més tard, Galceran Mallol, d'Olot, s'hi estableix com a cirurgià.

A banda d'aquestes figures sanitàries trobem l'almoiner, el qual ja existia des de 1146 i vivia en un edifici propi anomenat la Casa de l'Almoine-
ria (avui encara existeix l'edifici i la gent el coneix amb el mateix nom). Durant l'any demanava almoïna *ab esquella sonant* per la vila i per la senyoria del senyor abat, que després era distribuïda als pobres que anaven a l'hospital. A més de recaptar i repartir les almoïnes, l'almoiner s'encarregava, de la protecció i el regiment de l'hospital i li proporcionava llits, flassades i draps. També les obres de reparació de l'hospital van a càrrec d'aquest personatge.

La història no va ser sempre benevolent amb l'Hospital de Pobres. Al segle XIV va haver de superar la Pesta Negra, però també va ser víctima de catàstrofes naturals. Com per exemple el 17 d'octubre de 1617 quan un gran aiguat vingut pel cantó del Coll d'en Saquer (St. Antoni) inundà l'edifici¹. Després vingueren les guerres carlines i el 1837 els arxius de l'hospital, com altres del monestir, van ser incendiats.

Moltes de les malalties s'intentaven curar a través d'una sagnia. Es creia que tenien la sang dolenta i els la treien. Aquesta feina era duta a terme pels cirurgians

¹ Manual del notari Isalguer

L'hospital va estar lligat des dels seus orígens al monestir. Però amb el pas dels anys la gestió es va anar obrint al municipi, el primer indicatiu d'això ens arriba el 1448 quan es reformen els estatuts. El sol fet que existissin ja demostra la complexitat que devia tenir el règim de l'hospital. El 1775 una visita pastoral explica que el Capítol i l'Ajuntament administren de forma conjunta l'Hospital de Pobres.

CAPÍTOL I AJUNTAMENT

Un reglament del segle XVIII trobat a l'Arxiu del Monestir estableix que, per fer-se càrrec de l'hospital, el Capítol escull dos canonges, mentre que l'Ajuntament nomena dos seculars que

no siguin del Consistori a més de proposar dos comensals, dels quals el Capítol n'elegeix un. Els cinc membres, que han d'establir torns en el càrrec, s'ocuparan de l'administració i la direcció del centre. A més, escolliran una família del poble per a l'assistència dels malalts pobres a canvi d'un salari. Segons el Llibre de Comptes de l'Hospital, entre 1795 i 1797, l'hospitalera cobrava pel seu treball la quantitat de 9 lliures i 17 sous l'any. Les conductes del metge i cirurgià representaven 10 lliures i 10 sous anuals. La compra d'una xeringa pujava a una lliura.

El reglament també marca les condicions per poder entrar a l'hospital. Així, hi tenen dret tots els pobres (*los verdaders pobres* a judici dels administradors) amb malalties agudes. Pel que fa a les malalties cròniques s'havia de consultar els metges o cirurgians per saber si la malaltia podia ser molt llarga o costosa, en aquest cas se'ls traslladava a un hospital general per deixar espai lliure a altres pobres amb malalties que podien ser curades més fàcilment. Igualment es prohibia l'admissió de malalts amb infeccions que consideraven procedents de mals costums.

Segons l'administrador Jeroni Corriols, el 1817 l'hospital disposava de 15 llençols, 16 coixineres i 3 camises. Deu anys més tard, tal i com veiem en un inventari de 1827, hi havia 8 llits de peu de gall, 3 més sense pots, 15 flassades blanques, 50 llençols, etc. El document també descriu tots els elements de la cuina, dels armaris i del guarda-roba.

Els administradors de l'hospital elaboraven inventaris detallats de l'equipament de l'edifici, com en aquest exemple de 1827. Conté tot el que hi havia, des de la cuina fins a dins els armaris. Font: AHMSJ

+

Inventari del s.^t Hospital de Pobres
de la present Vila de s.^t Joan Las Abadesas,
pres vuy die 20 de May del any 1829.

A la Cuina.

Primo: Canters de aram. ab 2 de silents	46
Topinas de aram	2
Sangredora de aram	1
Parols	3
Parola	1
Clamastechs	2
Olla de ferro ab sa cobertora	1
Morter de pedra	1
Fogó de ferro	1

En los Cuartos.

Liti de peu de gall ab saj porri	8
Liti sens porri	3 peus de liti s.
Planas per s'ubovins per porra als peus dels liti.	1 no existida sino la
Copins de porra als peus dels malats	1 una de s.
Cadiras dolentas	6
Taulas	9
Caixas	3
Orinais de terra	6
Covis ab hun banch	2
Banch Espalter	1
Campanetas de Couver	2
Basina de captar de Mauto	1
Capra de escalfar roba	1
Brasol	1
Cadizas de cuira	6

L'ARRIBADA DE LES MONGES

El dia 30 d'octubre de 1843 les germanes carmelites de la Caritat s'estableixen a Sant Joan per tenir cura dels malalts i ensenyança de les noies. El 1828 l'administració de l'hospital ja havia reclamat els seus serveis, però no va ser fins quinze anys més tard i amb l'ajut del canonge Sebastià Miró quan vingué Sta. Joaquina de Vedruna a establir-hi una pe-

tita comunitat, la seva quarta fundació. Per tant, és amb la instal·lació de les carmelites que una part de l'hospital anirà destinada a escola de nenes.

Tres germanes juntament amb una serventa es fan càrrec a partir d'ara dels malalts i com diuen els textos de l'època «a enseñar niñas y habilitarlas para las labores propias de su sexo». A canvi, rebien la manutenció i se'ls subministrava el vestit.

Una de les primeres germanes que hi va haver va ser Josefa Arias, el mateix 1843. Més tard arriben la germana Magina Ané i Margarita Monmany que s'encarregaven exclusivament de l'ensenyament. Rosa Teixido, en canvi, ocupa el lloc de criada per un sou de 160 rals el 1857. En aquests anys l'hospital tenia entre dos i tres malalts internats durant llargues temporades mentre atenia de forma puntual fins a una trentena de pobres. Alguns es curaven, però sempre n'hi havia uns quants que no en sortien vius.

ESTAT DEL MOVIMENT DELS MALALTS DE L'HOSPITAL DE POBRES DE LA VILA DE SANT JOAN DE LES ABADESSES I DE LES ESTADES REALITZADES DURANT EL 1860

Font : Arxiu del monestir (AMSJA)

	Malalts existents a l'inici de trimestre			Entrades durant el trimestre			Curats			Morts		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Primer trimestre	1	0	1	2	3	5	2	1	3	1	0	1
Segon trimestre	0	2	2	4	5	9	4	3	7	0	2	2
Tercer trimestre	0	2	2	0	5	5	0	5	5	0	1	1
Quart trimestre	0	1	1	0	2	2	0	2	2	0	0	0

HOSPITAL PUBLIC MUNICIPAL

Durant anys l'hospital va ser considerat com un Patronat Particular i des que es va començar a desvincular de l'església estava regit per una Junta de Beneficència. El 1858 aquesta estava formada per Manuel Sala com a capellà, Antonio Carbonell en funció d'alcalde, Esteban Blanxart

com a regidor, el recaptador Antonio Serralta i, com a propietari, Jose Folcra.

És el 1861 quan l'hospital deixa de ser classificat com a privat i passa a ser exclusivament públic i municipal. Una carta enviada a l'alcalde de St. Joan el 30 de novembre de 1861 fa saber en nom de la reina: «Después de oír al Consejo de Estado, se ha dignado resolver por Real orden de 14 del presente, lo siguiente: «1º, que sin perjuicio de que los patronos del hospital de esa villa continuen ejerciendo los derechos que les correspondan por prescripción in memoriam no hay meritos, atendidas las disposiciones de la ley de 20 de Junio de 1849, y en especial la que contiene el artículo 15, para clasificar de particular dicho establecimiento. 2º, que por lo tanto, y careciendo de las rentas suficientes para llevar cumplidamente el objeto de su instituto, procede clasificarlo de público municipal.»

El 1862, i en desaparèixer l'Arxiprestat, la institució hospitalària passa a ser gestionada completament per l'Ajuntament².

L'hospital, al llarg de tota la seva història, ha hagut de respondre a les necessitats sanitàries de Sant Joan a cada moment. Per exemple, va ser testimoni directe de l'epidèmia de còlera que el 1885 va atacar la nostra població. O el 1909, quan va arribar una epidèmia de verola. Per fer-nos una idea, a principis de segle —concretament l'11 de gener de 1911— Sant Joan tenia 3.700 habitants, que vivien en unes condicions higièniques que deixaven molt a desitjar. Segons una estadística del primer quart de segle, la salubritat dels edificis i habitatges particulars són regulars en general, mentre marca com a bones les condicions de les escoles i l'hospital. Destaca també que l'alimentació de l'obrer i la seva família és regular i apunta una degeneració alcohòlica a la majoria de les cases, amb un consum anual de 72.000 litres de vi.

² Segons el llibre *Els Hospitals. El Pirineu i Prepirineu* de Jacint Reventós i Conti. Fundació Uriach, Barcelona, 1999. Es basa en dades de l'Arxiu Provincial de Girona.

ES RECOMANA L'EQUILIBRI EN LA BEGUDA D'AQUESTES HERBES, SEGONS EL «MAL»

- PER A «L'ESTÓMAC» I «FETGE» (O SIGUI PER LA DIGESTIÓ) UNA TASSA DESPRÉS DE CADA «ÀPAT».
- PER A L'APARELL «RESPIRATORI» I PEL «COR» I, PER A «LAXAR-SE», UNA TASSA ABANS DE DORMIR AIXÍ COM TAMBÉ, PER A CONTROLAR ELS «NERVIS» I PER APODER DORMIR.
- PER A L'ESTÓMAC I FETGE UNA TASSETA DE MENTA DESPRÉS DE DINAR I SOPAR.
- PER A PODER DORMIR, UNA TASSA DE SÀLVIA, VALERIANA O MENTA.
- PER A «LAXAR-SE» UNA TASSA D'AIGUA DE GRANA DE LLI ABANS D'ANAR AL LLIT.
- PER A FER URINAR UNA TASSA D'AIGUA ABANS D'ANAR AL LLIT DE «CABELLS DE BLAT DE MORO» I TAMBÉ DE JULIVERT I TAMBÉ DE CEBA (AQUESTA ÀCIDA).
- PER A «TONIFICAR» EL COR O «TAQUICÀRDIA», ETC. UNA TASSA DE «VALERIANA» DOS COPS AL DIA, TAMBÉ PER A CONTROLAR ELS NERVIS I PODER RELAXAR-SE A POC A POC.
- PER A «BRONQUITIS», «ASMA», UNA TASSA D'AIGA DE BROTS DE PI O DE FLOR DE SAÛC (ABANS DE DORMIR).
- PER A LA CIRCULACIÓ DE LA SANG «VARIUS» UN PARELL DE TASSES DE PINYES DE XIPRER (TAMBÉ PER LES «MORENES».
- PER AGAFAR GANA DOS TASSES AL DIA D'ARREL DE GENCIANA.
- PER DIGESTIONS «MOLT PESADES» UNA TASSA AL DIA D'AIGUA D'HI-SOP (DESPRÉS DE DINAR O SOPAR FA ABORTAR).
- CONTRA EL «DOLOR REUMÀTIC» UNA TASSA CADA DIA, UN DEJÚ DE GRANES DE GINEBRA TAMBÉ VA BÉ, (SI EL DOLOR NO ÉS MOLT CRÒNIC UN GOT D'AIGUA MASTEGADA EN DEJÚ).
- PER COMBATRE TOTA MENA DE DOLOR, AIGUA DE «FULLES DE FREIXA» DOS COPS AL DIA.
- PER LES «MORENES» DOLOROSES, DOS TASSES AL DIA D'AIGUA DE CASTANYES BORDES (D'INDIAS).
- PER CURAR ELS «ULLS DE POLLS», «BERRUGUES», «DURÍCIES», POSAR «SALIVA» (TRES HORES DESPRÉS DE MENJAR O BEURE) UN TEMPS...

REMEIS CASOLANS DE FINALS S.XIX-PRINCIPIS S.XX. FONT: JOSEP PICOLA

L'ASSOCIACIÓ DE BENEFICÈNCIA

El 29 de desembre de 1924, a les quatre de la tarda, diversos representants del poble es reuneixen a casa del rector Miquel Serra Sunyer. L'objectiu és fundar l'Associació de Beneficència, un organisme a qui l'ajuntament encarrega de «socórrer les necessitats del veïnatge municipal de la vila, fer-se càrrec de l'hospital públic o municipal i dels socors domiciliaris i transeünts» tal i com estableixen els seus estatuts.

La Junta de l'Associació estava formada per l'alcalde, càrrec que ocupava en José Vidal i Rigat, el rector Miquel Serra i Sunyer, l'Enric Sunyer Rius com a farmacèutic, el metge Ramon Brudis Barberà, Josep Masdeu Costa en títol de beneficiari i com a representants dels propietaris en Manel Blanxart Torrabadella i Daniel Plana Ventulà, el qual exercirà durant els primers anys com a president. A més, la Junta administrativa es completava amb el

El 1932 l'Associació de Beneficència fa una crida als vilatans perquè col·laborin econòmicament ja que, com assegura aquest estat de comptes, la situació econòmica no era del tot falaguera

Al·line el primer any de la seva actuació, aquesta Junta es creu en el deure de posar en coneixement dels seus associats i del públic en general, l'estat econòmic de la nostra institució, que, globalment, es el que a continuació s'expressa:

INGRESSOS/		SORTIDES/	
Existència en caixa a 1 de gener de 1931.	Ptes. 1071'14	Despeses general Hospital.	Ptes. 9955'56
Recaptació de quotes.	6799'21	Beneficència domiciliaria.	1463'10
Junta Protecció Infància	480'65	Apats servits a pobres de la Vila i a transeünts.	1206'70
Subvenció Ajuntament, primer segon i tercer trimestres.	1500'00	Total sortides.	Ptes. 12625'16
Donatius Srs. J. Llaudet, S. C.	2500'00	Existència en caixa, en 31 de desembre de 1931.	Ptes. 616'29
Donatius variis	550'80		
Dietes hospitalitzats	609'95		
Total Ingressos.	Ptes. 13241'45		Ptes. 13241'45

S'ha de fer especial esment de diferents donatius rebuts dels Srs. Fills de F. Bruet de Espoza, que durant aquest any ascendeixen a Pessetes 27.737'40 i, quinà quantitat, per expressa voluntat dels Srs. donants ha sigut destinada a despeses de l'Edifici-Escola.

El conjunt, doncs, dels ingressos de la «BENEFICENCIA» de l'any 1931, es de 40.978'83 pessetes i les sortides de 40.562'66 pessetes.

De l'estat de comptes precedent es dedueix que la marxa econòmica de la «BENEFICENCIA» no es del tot falaguera; les raons no poden ésser més sencilles. Solament cal consignar que el promig d'hospitalitzats ha sigut de **9 malalts diaris** i, com si això no fos prou, el novell servei d'assistència a pobres i transeünts i l'increment de la Beneficència domiciliaria, han acabat de gravar els nostres ingressos.

Es d'esperar que enguany minvarà el nombre d'hospitalitzats i, per tant les despeses seràn menors. Amb tot, sigui permès a aquesta Junta dirigir-se a aquells veïns que fins el present no els hem pogut comptar com a socis per a que vulguin acompanyar-nos en la nostra benèfica tasca.

Sols ens resta testimoniar, a tots els nostres col·laboradors, l'expressió de nostre pregó agraiement, en nom propi i en el dels pobres malalts i desvalguts.

Sant Joan de les Abadesses, 17 de gener de 1932.

LA JUNTA

NOTES Els llibres d'administració de la «BENEFICENCIA» estan a la disposició de tots els socis de la mateixa. Per a donatius i inscripcions dirigir-se a la Secretaria de l'Hospital o als senyors de la Junta Directiva.

degà de la comunitat, amb l'industrial Jaume Espona, dos majors contribuents amb càrrec perpetu i dos electius, un escollit per l'Ajuntament i l'altre per la Junta social.

El text fundacional de l'Associació també deixa clar com es finançarà a partir de llavors l'hospital. Així es nodria de les quotes dels socis, de l'aportació de l'Ajuntament, de les quotes o dietes per les estades dels hospitalitzats que no tenien dret a l'assistència gratuïta i finalment de donatius i llegats fets a l'hospital o a la mateixa associació.

Però amb això l'hospital passava penúries econòmiques, fins a tal punt que el president de la Junta va haver de fer una crida adreçada als santjoanins i les santjoanines per demanar diners. I és que la greu situació no permetia atendre com calia els qui hi acudien, que cada dia eren més nombrosos.

Pel que fa a l'assistència dels malalts, anava a càrrec de tres germanes carmelites de la Caritat de Vic, una amb títol d'infermera i dues auxiliars, que rebien un sou de 365 pessetes anuals.

El 1925 l'Ajuntament va cedir a la Junta, a títol de venda, l'edifici i l'hort de l'hospital i els béns mobles i immobles que li eren annexos, amb la condició que s'encarregués de mantenir l'establiment. Hem de pensar que la propietat de l'hospital devia haver passat al consistori en els processos de desamortització del segle XIX.

L'ÈPOCA REVOLU- CIONÀRIA

La Guerra Civil iniciada el 1936 va marcar profundament la vida quotidiana de l'hospital.

L'efecte més significatiu es va viure el febrer de 1937 quan, en plena època de persecucions contra l'Església, el Consell Municipal va expulsar les germanes carmelites que havien regentat l'edifici des de feia gairebé 100 anys.

Per substituir-les es va convocar un concurs per a places d'infermeria. Aquest lapsus però, va durar poc temps ja que sis mesos més tard, concretament l'1 d'agost de 1937, Ramon Arqués, president del Consell Municipal, demanava a les germanes si volien fer-se càrrec novament de l'hospital.

El restabliment de les carmelites va ser vist i no vist. Davant la impossibilitat de regentar alhora l'hospital i l'escola de nenes, l'Ajuntament va decidir contractar,

perquè s'encarreguessin del centre hospitalari, les germanes josefines, les quals estaven establertes a Sant Joan des de principis de segle i vetllaven malalts a domicili.

En aquest context, l'hospital pateix un canvi que salta a la vista: el seu trasllat. Després de vuit segles ubicat al convent de les germanes carmelites -actual Escola Abadessa Emma- i a causa del mal estat de l'edifici, el Consell Municipal decideix traslladar-lo a can Comella (conegut també com can Fisas), un immoble requisat durant aquesta època. El nou emplaçament disposava d'un gran espai i de millors condicions per atendre els malalts.

Davant el mal estat del convent de les germanes carmelites, l'hospital es va traslladar a can Comella (o can Fisas) durant l'època revolucionària

OBRES, AMPLIACIONS I EVOLUCIO

proprietaris els béns requisats. Per tant, l'hospital ha de buscar una nova ubicació. La solució serà un edifici que s'havia començat a construir el 1936, per destinar-hi una guarderia, als coneguts com a jardins de can Tarré de la Torre —al costat de la carretera que anava a Camprodon— però que mai no va funcionar com a tal. És en aquests moments, el maig de 1940, quan l'hospital s'estableix al mateix lloc on el trobem avui.

Amb tot això acaba la guerra. El govern municipal passa a mans del bàndol nacional i comença un període en què es vol fer marxa enrere i esborrar tots els canvis produïts anteriorment. Una de les tasques principals és retornar als antics pro-

Abans d'habilitar-se com a hospital, el nou edifici va haver de reparar les destrosses produïdes durant la retirada. Les obres van costar 19.213,40 pessetes, que es van aconseguir a través de donatius dels veïns, funcions teatrals organitzades a benefici de l'hospital i aportacions de l'Ajuntament.

El 1967 es va dur a terme la primera ampliació de l'edifici. Amb la voluntat d'ampliar-lo al màxim possible, però mantenint l'estètica del conjunt, es construeix un annex independent pel lateral oest amb vuit dormitoris. En una segona fase, que durarà fins el 1969, s'hi aixeca un pis amb el mateix nombre d'habitacions.

El 1974 s'amplia l'ala est on es destinarà un garatge i dos consultoris. Un any més tard, s'addiciona una planta nova per a dormitoris així com també es construeix un entresolat central d'ús exclusiu per al personal al servei de la institució. La planta principal passa de 16 a 32 llits. En aquestes ampliacions van ser

Les aportacions de la Fundació J. Espona van ser importants en les successives ampliacions, així ho recorda la placa situada al mateix edifici. D'altra banda, una comissió organitzava festes, rifes, etc. a favor de l'hospital

Successives ampliacions de l'actual edifici

- Primer edifici (1940)
- 1967
- 1967-1969
- 1975

essencials les aportacions econòmiques de la Fundació Espona, que es va fer càrrec d'equipar l'interior de tota la nova planta.

Mentrestant, s'havien anat produint un seguit de reformes internes com la instal·lació de la calefacció central, construcció de menjadors, redistribucions de les habitacions...

LES GERMANES SERVENTES DE LA PASSIO

Tornem enrere. Des de finals de la Guerra Civil, les germanes josefines s'encarregaven de portar el dia a dia de l'hospital, però el 1961 i davant una difícil situació econòmica es

veuen obligades a marxar. Els responsables del centre, l'alcalde, que llavors era l'Eduard Armengol, i el mossèn Josep Codinach, van començar a buscar qui les

L'entrada a l'hospital s'ha mantingut igual des de l'edifici de 1940. Fixem-nos que al principi només tenia un pis

el centre comptava amb una dotzena de residents. A partir de llavors i fruit de les successives ampliacions el nombre de llits i d'assistits va començar a créixer sense parar i, a més, es va millorar l'estat de l'immoble. Així, a finals de la dècada dels seixanta ja s'hi poden acollir més d'una vintena de persones.

En aquella època l'hospital, a banda de mantenir-se com a residència per a gent gran, desenvolupava moltes altres funcions i fins i tot s'hi practiquen algunes operacions —les més complicades es feien a altres centres—. Sabem que durant la Guerra Civil s'hi portaren a terme alguns avortaments, a mitjan seixanta comptava amb una sala d'operacions amb l'instrumental imprescindible (es va adquirir un aparell de Raig X 100-100 Girodix, i per als reconeixements mèdics s'hi habilità un aparell electrocardiògraf). Durant anys, una part de l'hospital va estar destinada als Serveis Mèdics d'Empresa, que era utilitzada per a les revisions laborals dels treballadors de J.Espona, Fibran i Filatures Llaudet. Molts santjoanins i santjoanines també recordaran, pel simple fet d'haver-hi nascut, el servei de maternitat que es mantingué fins a mitjan anys setanta.

podria substituir. Per això viatgen a Barcelona i es dirigeixen a la Casa Mare de les germanes serventes de la Passió, una Congregació fundada per la mare Teresa Gallifa i Palmarola — nascuda a Sant Hipòlit de Voltregà el 1850— que es dedicava principalment a recollir mares solteres i els seus fills amb la voluntat que no morissin sense baptisme. Però també anaven per les cases a curar malalts i regentaven algunes residències. El 2 de gener de 1961 cinc germanes serventes de la Passió arriben a Sant Joan per portar a terme les tasques de l'hospital, des de la cura dels malalts fins a encarregar-se de la cuina, passant per la bugaderia, la neteja, etc.

Val a dir que la primera impressió que es van emportar de l'hospital no va ser massa bona, perquè, tal i com asseguren, l'edifici estava en molt males condicions. Eren els anys que

A la dècada dels vuitanta molts coincideixen a afirmar que les condicions de l'Hospital de Sant Joan de les Abadesses són modèliques pel que fa a aquest tipus de centres. El 1986 compta amb 45 llits.

La manca de vocació havia deixat l'hospital amb només tres germanes serventes de la Passió.

LA FUNDACIÓ EMMA

L'Hospital ha viscut aquests darrers dos anys un dels moments més importants dels seus 900 anys d'història. No només pel canvi de la gestió, sinó

també per una redefinició del seu caràcter i objectius. És el que ha portat al naixement de la Fundació Privada Municipal Emma, els estatuts de la qual es van aprovar el passat mes de juny.

El primer canvi, i més evident a ulls dels veïns de Sant Joan, va ser la marxa el desembre de 1999 de les germanes que encara quedaven a l'Hospital, dirigint-lo i fent-se càrrec dels residents. El personal del centre va ser renovat, per exemple amb la contractació d'un director gerent —l'encarregat ara de portar la gestió del centre—, de dotze gericultores, una infermera, una assistenta social i la incorporació més recent d'una fisioterapeuta i una terapeuta ocupacional. Paral·lelament, set persones més s'encarreguen de la cuina, la neteja, etc.

Al capdamunt de la Fundació Emma hi trobem el Patronat, l'encarregat del seu govern, l'administració i representació. Està format, tal i com indiquen els estatuts, per l'alcalde —que n'és el president—, el regidor de l'àrea corresponent, un regidor del grup de l'oposició i el rector de la Parròquia o bé un representant designat pel Consell Pastoral. Com a membres no permanents en poden formar part el president de l'Associació de Jubilats i Pensionistes, un representant de l'àrea medicosanitària del municipi, un representant de

La papallona s'ha convertit en l'element principal de la imatge corporativa de la Fundació Emma. El disseny ha estat elaborat per la santjoanina Meritxell Jordà que justifica així l'elecció d'aquest insecte: "El que realment ens interessa quan hem d'explicar una residència geriàtrica no és un edifici més o menys acollidor, que no deixa de ser una façana, sinó la seva gent! Aquells que han arribat a una etapa de la seva vida. El símbol de la papallona no deixa de ser una metàfora sobre aquesta vida, és l'evolució d'una vida que ha arribat al seu màxim punt, una papallona quan arriba a la vellesa està en la seva màxima esplendor"

emma
atenció a la gent gran

les persones o entitats col·laboradores, un representant de l'àrea social i l'alcalde-president de l'Ajuntament d'Ogassa.

Fa 900 anys el monestir de Sant Joan va crear l'Hospital de Pobres per atendre aquells vilatans sense recursos. La mateixa filosofia s'ha mantingut amb pocs canvis al llarg dels segles. Als anys seixanta, però, ja es va definir que l'objectiu del centre era atendre la gent gran, és a dir, convertir-se en una residència geriàtrica. Ara el significat va més enllà, cap a un centre de recursos per a l'envelliment. Amb projectes de futur això s'explica, per exemple, amb la construcció d'un Centre d'Acolliment Diürn, que se situarà a l'espai que actualment ocupen els consultoris mèdics. O l'actual servei d'acompanyar les persones grans a centres de salut, com a l'Hospital de Campdevàno, el préstec de material sanitari com són cadires de rodes, croses, llits articulats, etc. A partir d'aquí, la història de l'Hospital de Sant Joan de les Abadesses segueix endavant.

UN DIA A L'HOSPITAL

El dia a l'Hospital comença ben aviat. La primera claror de la jornada amb prou feines traspasa les persianes quan, entre habitació i habitació, comença el rosari de Bon dies. Són dos quarts de set. Hora de diana per als més matiners, de l'últim son encara

per als dormilegues. Un període de treva fins a quarts de nou i els passadissos de color crema s'omplen de cares despertes, de caps pentinats per aquí i per allà, de

L'ombra dels arbres ajuda a passar les tardes caloroses d'estiu

colònies i fragàncies... de l'olor de l'esmorzar que arriba des de la cuina. A un quart de deu, entre melmelades i tasses de llet, la cosa ja és diferent: un que s'ha llevat amb més mal d'esquena del que tenia ahir, l'altre ha somniat amb el primer 600 que es va comprar amb els estalvis de tota la dècada dels seixanta i tampoc no hi falta el qui no li acaben d'encaixar les dents.

Si avui toca, és el dia que vénen els voluntaris a fer activitats. En són una dotzena, majoritàriament senyores que, amb les seves flors de paper fetes a mà o gerros de colors, omplen de vitalitat els 50 residents actuals.

A un quart de dues, hora de dinar. Omplir la panxa per tornar al llit, aquella migdiada que va tan bé al cos. El raconet del budell s'acaba d'omplir amb el berenar de quarts de cinc. Comencen a arribar visites: el fill amb les històries de la feina, la parenta amb les coses del veïnat, el nét i les ganes de jugar... Però no tots reben la visita de fills i parents. Aquí tornen a ser importants els grups de voluntariat, que fan passar l'estona amb tot tipus de converses o acompanyant a fer un passeig pel poble. La tarda és el moment del dia amb més moviment a l'hospital, i a l'ombra del jardí on tan bé s'està quan fa sol. Allà a les set, l'ambient va a la baixa i comencen a dringar els plats i coberts del sopar, que es posa sobre taula a dos quarts de vuit.

Les ombres de les potes de les taules es van fent llargues i llargues. Com una processó cada un va tornant al niu, encara no són les nou i alguns ja s'han amagat sota els llençols. Els llums es van apagant. Demà serà un altre dia, i tant de bo que sigui així.

Els 50 residents actuals participen en diverses activitats, com en aquesta sessió recent de màgia

BIBLIOGRAFIA:

BERNILS, José M^a. "Hospitales de provincia". *Revista de Gerona*, núm. 26 (primer trimestre 1964): 24-25.

El Ripollès, revista de les valls del Ter i el Freser, núm. 14 (22-10-1977); núm. 17 (3-12-1977).

Enciclopedia universal ilustrada. Barcelona: Hijos de J. Espasa editores, 1920.

ESTEVE, Josep. *L'hospital geriàtric municipal de Sant Joan de les Abadesses. Commemoració de 25 anys de servei de les Germanes Serventes de la Passió: 1961-1987*. Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses (2-2-1986).

JUNYENT, Eduard. *El monestir de Sant Joan de les Abadesses*. Barcelona: Editat per la Junta del Monestir de Sant Joan de les Abadesses i patrocinat per la Fundació J. Espasa, 1976.

Medicina & historia: revista de estudios históricos de las ciencias médicas. 2ª època (1971-1978). Barcelona: Centro de Documentación de Historia de la Medicina de J. Uriach & Cía.

REVENTÓS I CONTI, Dr. Jacint. *Els hospitals, el Pirineu i Prepirineu. A: Història dels hospitals de Catalunya*. Vol. 3. Barcelona: Fundació Uriach, 1999. P. 38-42.

TORRAS I SALLES, Joaquin. "Aspectos sanitarios de los archivos parroquiales del arciprestazgo de Sant Joan de les Abadesses durante los siglos XVI, XVII y XVIII". Barcelona: Universitat de Barcelona. Facultat de Medicina, 1993. Tesi doctoral.

ACTES RELIGIOSOS

Novena al Santíssim Misteri, cada dia del 30 d'agost al 7 de setembre, a les vuit del vespre. Cant dels Goigs.

8 SETEMBRE, DISSABTE

A les dues de la tarda, repicament general de campanes.

9 SETEMBRE, DIUMENGE

A dos quarts d'onze del matí, missa solemne concelebrada, presidida per mossèn Anton Martí, rec-

tor de la parròquia. A l'Ofertori, els pabordes de la plaça executaran davant l'altar uns compassos del Ball dels Pabordes.

Acabada la missa, trasllat de l'Eucaristia al front del Crist del Santíssim Misteri, on romandrà exposada tota la tarda per ser adorada i venerada pel poble. Torns de vetlla.

A les vuit del vespre, missa i solemne vetlla al Santíssim Misteri.

10 SETEMBRE, DILLUNS

A dos quarts de dotze del migdia, missa solemne concelebrada, dedicada a Santa Maria la Blanca.

11 SETEMBRE, DIMARTS

A les onze del matí, missa solemne concelebrada, dedicada al beat Miró de Tagamanent.

FESTES POPULARS

1 SETEMBRE, DISSABTE

A partir de les nou del vespre, Enfilada a Sant Antoni. Sopar popular i revetlla amb el Trio Camprodon.

7 SETEMBRE, DIVENDRES

A les onze de la nit, a la plaça Major, actuació del grup La Banda del Zurdo.

A dos quarts de dotze de la nit, al pavelló, Pepe Rubianes amb l'espectacle *Rubianes, solamente*.

8 SETEMBRE, DISSABTE

A les nou del matí, al camp de petanca, campionat comarcal de petanca.

A les onze del matí, al Camp Municipal d'Esports, partit de futbol.

A les dotze del migdia, al Palau de l'Abadia, inauguració de l'exposició *La línia de Ferrocarril Granollers-Sant Joan de les Abadesses*.

A la una del migdia, al Camp Municipal d'Esports, partit de futbol.

A les tres de la tarda, al camp de tir, tirada general al plat.

A les quatre de la tarda, al Camp Municipal d'Esports, partit de futbol.

A les set de la tarda, a la plaça Clavé, concert de pop-rock amb el grup *Confidente*.

A dos quarts de deu del vespre, al campanar, serenates. Tot seguit, cercavila i audició de sardanes a la plaça Major amb la cobla *Jovenívola de Sabadell*.

A partir de les dotze de la nit, al pavelló, ball amb els conjunts *Apache* i *Los Mejores*. Tot seguit, discomòbil fins a la matinada.

9 SETEMBRE, DIUMENGE

A un quart d'onze del matí, a la plaça Major, les Autoritats, precedides pels gegants i la cobla, s'encaminaran cap al Monestir per assistir a la missa solemne.

A tres quarts de dotze del migdia, a la plaça Major, la cobla *Montgrins* interpretarà la Sardana d'Honor *L'encant de Sant Joan*, de M. Teresa Monclús, estrena dedicada a la memòria de Josep Roma.

A dos quarts d'una del migdia, al passeig del Comte Guifré, sardanes amb la cobla *Montgrins*.

A un quart de cinc de la tarda, a la plaça Major, els Pabordes, acompanyats del delegat de l'Autoritat i precedits per l'orquestra, aniran a buscar les Pabordesses als respectius domicilis i es dirigiran a la plaça Major.

A les cinc de la tarda, a la plaça Major, Ball dels Pabordes. Les parelles balladores d'enguany són:
Ramon Vila-Montserrat Costa
Josep Roura-Elisabet Carrillo
Carles Martínez-Eva Bosch
Segimon Serrat-Emma Guillaumes

A les cinc de la tarda, al Camp Municipal d'Esports, partit de futbol del Campionat de Primera Regional.

A dos quarts de sis de la tarda, al passeig del Comte Guifré, doble audició de sardanes amb les cobles *Montgrins* i *Ciutat de Cornellà*.

A les set de la tarda, al pavelló, concert amb l'Orquestra Internacional *Volcán*.

A dos quarts d'onze del vespre, a la plaça Major, audició de sardanes amb la cobla *Montgrins*.

A dos quarts d'onze de la nit, al teatre Centre, representació de l'obra *L'alegria que passa*, de Santiago Rusiñol, per la companyia *Teatre Blau*.

A les deu del vespre, al pavelló, ball amb el duo

Brauli i *Ramon* organitzat pel Casal de Jubilats.

Tot seguit, ball amb l'Orquestra Internacional *Volcán* i el grup *Moonlight*.

10 SETEMBRE, DILLUNS

A les nou del matí, al camp de tir, tirada social al plat.

A les dotze del migdia, a l'avinguda del Comte Guifré, carrer Ramon d'Urg i plaça Clavé, sardanes amb la cobla *Montgrins*.

A la mateixa hora, a la plaça Major, espectacle infantil d'animació amb el *Tramvia Blau*.

A la mateixa hora, al Camp Municipal d'Esports, partits amistosos de futbol de les categories prebenjamins i benjamins.

A la una del migdia, a l'església de Sant Pol, concert amb la cobla *Montgrins*.

A dos quarts de cinc de la tarda, al pavelló, concert amb l'orquestra *Montgrins*.

A les sis de la tarda, al passeig del Comte Guifré, doble audició de sardanes amb les cobles *Montgrins* i *Marinada*.

A les sis de la tarda, al Camp Municipal d'Esports, partit de futbol.

A les set de la tarda, a la plaça Clavé, concert de rock català amb el grup *Entregirats*.

A dos quarts de deu del vespre, els Pabordes, acompanyats del delegat de l'Autoritat i precedits per la cobla, aniran a buscar les Pabordesses als respectius domicilis i es dirigiran a la plaça Major.

A les deu del vespre, a la plaça Major, Ball dels Pabordes.

A dos quarts d'onze del vespre, a la plaça Major, audició de sardanes amb la cobla *Marinada*.

A les deu del vespre, al pavelló, ball amb la Família *Serrallonga*, organitzat pel Casal de Jubilats.

Tot seguit, ball amb l'orquestra *Montgrins* i el grup *Cimarrón*. A tres quarts de cinc de la matinada, davant de l'envelat, *Diana Florejada* amb xaranga musical pels principals carrers de la vila.

A un quart de sis de la matinada, a l'envelat, Ball del *Pijama* amb el grup *Cimarrón*.

11 SETEMBRE, DIMARTS DIADA NACIONAL DE CATALUNYA

A les onze del matí, audició de sardanes amb la cobla *Ciutat de Girona*, distribuïdes per la plaça Major, plaça de l'Abadia, avinguda del Comte Guifré, plaça de l'Escultor Pujol, carrer Ramon d'Urg i plaça Pompeu Fabra.

A la una del migdia, al Covilar, sardanes amb la cobla Ciutat de Girona.

A les dues de la tarda, al Covilar, dinar popular.

A les cinc de la tarda, al Covilar, sardanes amb la cobla Ciutat de Girona.

A les tres de la tarda, xaranga pel carrers i places de la vila fins a les set del vespre.

A dos quarts de vuit del vespre, davant del Camp Municipal d'Esports, inici de La Bogeria.

A dos quarts de nou del vespre, a la plaça Major, Sardana Llarga amb la cobla Ciutat de Girona.

A un quart de deu del vespre, a les Cinc Fonts, castell de focs.

A un quart d'onze de la nit, al passeig del Comte Guifré, audició de sardanes amb la cobla Ciutat de Girona.

A partir de les onze de la nit, al pavelló, ball amb el grup Abraxas.

NOTES

ENFILADA A SANT ANTONI

Com anys anteriors, farem una caminada popular fins a l'ermita de Sant Antoni. S'hi podrà pujar a partir de les nou del vespre. L'accés serà exclusivament a peu i per la carretera (trobareu algunes sorpreses durant l'itinerari). No es permetrà l'accés amb cap tipus de vehicle. Cal recordar la necessitat de portar lot.

El tiquet inclou el sopar i tot el material que s'anirà donant durant el trajecte.

El preu dels tiquets és de 1.200 ptes. i es podran adquirir a l'Oficina de Turisme, fins el divendres 31 d'agost.

SARDANA D'HONOR

Serà estrenada. Composta per M. Teresa Monclús, pianista i professora del Conservatori Municipal de Música de Barcelona, vinculada des de la infància a Sant Joan. Dedicada a la memòria de Josep Roma i Anglada, músic i un dels fundadors de l'orquestra Pyrene-Jazz i de la Principal de Sant Joan de les Abadesses.

REPICAMENT I SERENATES DEL CAMPANAR

Per seguir aquesta antiga tradició, el lloc més idoni és el claustre del Monestir o el capdamunt del passeig del Comte Guifré.

Durant aquesta activitat, es parlarà la megafonia de la fira per a una millor audició de les peces musicals.

PAVELLÓ-ENVELAT

Com el darrer any, es muntarà al pavelló. Els carnets de col·laboradors es podran adquirir a l'Oficina de Turisme, abans del dia 7 de setembre. Inclou els balls de la nit del dissabte, diumenge i dilluns. El preu és de 3.000 ptes. No inclou el concert del dilluns.

Les entrades per a l'espectacle de Pepe Rubianes poden adquirir-se fins el dia 7, a l'Oficina de Turisme o en el moment de la funció.

Les llotges poden adquirir-se fins el dia 6 a l'Oficina de Turisme.

El preu de les llotges és de 6.000 ptes. No inclou l'abonament: aquest s'ha d'adquirir a part. La rifa de les llotges es farà el dijous dia 6 de setembre a les deu del vespre, al pavelló. Els preus de les entrades seran: Teatre Pepe Rubianes: 2.300 (2.000 venda anticipada). Dissabte: 1.500 ptes. Diumenge: 1.500 ptes. Dilluns: 1.500 ptes. Concert: 500 ptes. Dimarts: gratuït.

LA BOGERIA

Començarà puntualment a dos quarts de vuit. Es recomana la concentració davant el Camp d'Esports deu minuts abans.

Itinerari: plaça Clavé, Sant Pol, carrer Comella, avinguda del Comte Guifré, carrers Tints, Jussà, Corriols, Nobles Gironella i Mestre Nunó, plaça de l'Abadia, carrer Abat Isalguer, carrer Major i plaça Major.

Participar vol dir saltar, ballar, cantar i mullar-se de forma sana. La millor manera de participar-hi sense aturar la marxa és no parar-se sota dels balcons ni seure. No trencar el ritme amb fotografies. Arribar tots plegats a la plaça Major i fer el *cargol*. Per assegurar-ne el futur, es prega als participants del poble i als més veterans que vetllin aquestes recomanacions. Es prega al públic tirar aigua neta i que participi amb instal·lacions lúdiques, còmiques o anecdòtiques.

EXPOSICIÓ LA LÍNIA DE TREN GRANOLLERS-SANT JOAN DE LES ABADESSES

Tots els dies de la festa, al palau de l'Abadia. Horari de les deu a les dues del migdia i de les quatre a les set de la tarda.

EXPOSICIÓ DE BONSAIS I SUISEKI

Dies 8 i 9. Claustre del Monestir. Horari de les onze a les dues del migdia i de les cinc a les set de la tarda.

3r CONCURS DE CARTELLS DE FESTA MAJOR

Tots els dies de la festa, al Centre Cívic.

DINAR POPULAR AL COVILAR

Enguany es tornarà a celebrar el dinar popular a tres quarts de dues davant del Pla del Mas. El menú consistirà en una arrossada. Els tiquets, a 1.300 pessetes, es poden adquirir a l'Oficina de Turisme fins el dijous dia 7 de setembre. En cas de mal temps es farà al pavelló.

Els actes de l'envelat estan organitzats per la Comissió de Festes i hi col·labora l'Ajuntament.

EDICIÓ D'AQUEST PROGRAMA:
AJUNTAMENT DE LA BARONAL VILA DE
SANT JOAN DE LES ABADESSES

REDACCIÓ:
INGRID LORENZO I MAS,
LLICENCIADA EN HISTÒRIA PER LA UDG
EDUARD MIGUEL I COSTAL,
LLICENCIAT EN PERIODISME PER LA UAB

DOCUMENTACIÓ:
ARXIU MUNICIPAL DE SANT JOAN DE LES ABADESSES,
ARXIU HISTÒRIC DEL MONESTIR DE SANT JOAN

AGRAÏMENTS:
JOAN FERRER
MN. JOSEP ESTEVE
MN. TON MARTÍ
DR. GENÍS CASADEMUNT
JOSEP PICOLA
GERMANA AMÀLIA
JOAN CORTADELLES
ALEX PORTA
JOAN QUINTANA

CORRECCIÓ TEXTOS:
MONTSE BOIX

DISSENY GRÀFIC:
JORDI CANELLES

PORTADA:
De la més antiga a la més moderna
de les representacions gràfiques de
l'hospital són el pretext per il·lustrar
un recorregut, com en un vol d'ocell,
per la història de la institució